

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљеви и задаци:

Циљ активности културних активности јесте да ученици заволе уметност и културу, да кроз читање, рецитоване, глуму, певање, цртање, сликање, гледање филмова, слушање музике, презентације упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине, упознају познате личности о којима уче у редовној настави, прошире и богате своја знања о личностима из своје земље и свог краја.

Задаци:

- ✓ развијање љубави према култури и потребе да се оно негује и унапређује;
- ✓ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној, музичкој и ликовној уметности;
- ✓ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и
- ✓ писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- ✓ увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
- ✓ оспособљавање за читање, певање, свирање музичких инструмената, цртање, сликање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање уметничких дела разних жанрова;
- ✓ упознавање популарних уметничких дела из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- ✓ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање уметности ;
- ✓ развијање потребе за уметничким изражавањем, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално и креативно изражавање
- ✓ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање
- ✓ сценских (позориште, филм), музичких и ликовних остварења;
- ✓ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности,

- ✓ позоришне и филмске уметности, музичке и ликовне културе;
- ✓ упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске и светске књижевности, позоришне и филмске уметности, музике, сликарства;
- ✓ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- ✓ навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија
- ✓ за децу на радију, телевизији, интернету;
- ✓ подстицање ученика на самостално језичко, литерарно, сценско, музичко, и ликовно стваралаштво;
- ✓ васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- ✓ развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.
- ✓ кроз културну и јавну делатност афирмисаће се рад ОШ „Бранко Радичевић“ из Мелнице, како би се ученицима, родитељима, мештанима и широј јавности представила школа и њен рад, важност неговања и очувања језика, музике, ликовног израза средине, земље и повезивање са земљама из региона, али и шире из целе Европе и света
- ✓ у оквиру делатности културних активности предвиђена је сарадња са разним институцијама на локалном нивоу, у земљи и ван земље и посета тих институција
- ✓ тим за културне активности предвиђа сарадњу са часописима који се баве школским животом, издавачима који промовишу дечије стваралаштво и медијима који промовишу културу ученика основношколског узраста
- ✓ посебна пажња биће посвећена конкурсима, смотрема и манифестацијама у организацији Министарства просвете и Министарства културе
- ✓ специфичност савремених трендова у школству огледа се у самосталном раду ученика који је веома заступљен у извођењу културних делатности. Примена нових метода, отвореност ка новинама и савременом приступу образовања и

васпитања ученика је веома важан за развој детета, стицање знања и испољавање потреба ученика и то ће бити задатак културних активности школе.

Време реализације	Активности	Носиоци	Начин праћења
<i>СЕПТЕМБАР</i>	Европски дан језика Фестивал „Цвет на длану“	Ученици, наставници српског, француског, енглеског језика и ликовне културе, учитељи и остали наставници	Видео записи Фото записи Писани записи Филмска пројекција
<i>ОКТОБАР</i>	Дечија недеља Дан заштите животне средине	Тим за културне активности и ученици, Веће природних наука и ученици, Тим за заштиту животне средине	Видео записи Фото записи Писани записи Презентације
<i>НОВЕМБАР</i>	Ликовна изложба Изложбафотографија школског живота У свету маште	Ученици, наставник ликовне културе, Веће предмета друштвених наука, учитељице	Видео записи Фото записи Писани записи
<i>ДЕЦЕМБАР</i>	Божична/новогодишња изложба Приредба за крај првог полугодишта	Ученици, васпитачица, учитељице, Тим за културне активности, родитељи	Видео записи Фото записи Писани записи
<i>ЈАНУАР</i>	Свети Сава	Ученици , Тим за културне активности , родитељи	Видео записи Фото записи Писани записи
<i>ФЕБРУАР</i>	У свету љубави, Обележавање Дана заљубљених и Светог Трифуна	Ученици, наставници српског, француског, енглеског језика, музичке културе, учитељи	Видео записи Фото записи Писани записи

	Међународни дан матерњег језика		
МАРТ	8.МАРТ Дани ФРАНКОФОНИЈЕ Такмичење села ДАН ШКОЛЕ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Учитељи-васпитачице, учесници у пројектној настави (тема: познате жене у локалу) 2. Ученици, наставници француског 3. Ученици , Тим за културне активности, наставници музичке културе 4. Ученици , Тим за културне активности, учитељи, васпитачице 	Видео записи Фото записи Писани записи
АПРИЛ	Изложба ускршњих јаја Манифестација“ Маткалау“ Обележавање Светског дана књиге	Ученици , Тим за културне активности у корелацији са другим предметним наставницима	Видео записи Фото записи Писани записи
МАЈ	Упознавање и посета споменика и установа културе „Бачијада“ Дан писмености	Ученици , Тим за културне активности ,Веће предмета друштвених наука, природних наука и вештина	Видео записи Фото записи Писани записи
ЈУН	Презентација литерарних и ликовних радова и активности у току школске	Ученици , Тим за културне активности у корелацији са другим предметним	Видео записи Фото записи

	године Приредба за крај школске године	наставницима	Писани записи Презентација
Напомена : Културне активности предвиђене школским планом и програмом биће допуњене активностима у организацији Министарства просвете и Министарства културе, као и другим активностима које ученицима буду занимљиве и корисне за одређену школску годину.			

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ и задаци

Циљ школског спорта јесте да разноврсним моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима допринесе свестраном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, усавршавању и примени моторичких умења.

Задаци

1. Оспособљавале ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
2. Формирање морално-вољних квалитета личности;
3. Промовисање позитивних социјалних интеракција;
4. Развијање креативности;
5. Развијање позитивне слике о себи
6. Оспособљавање за самостално вежбање и усмеравање надарених ученика за бављење спортом

Програм Школског спорта реализоваће се у складу са календаром општинских и градских такмичења, у недељи пре њихових термина.

АКТИВНОСТИ И НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Време реализације	Област спорта	Начин реализовања	Реализатори	
Септембар Трећа недеља	НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА Мини рукомет Дан Пешачења у Србији	ОДЕЉЕНСКА И РАЗРЕДНА ТАКМИЧЕЊА	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	Правилно држање тела, унапређење природних облика кретања, унапр. моторичких спос., гипкости, снаге и издржљивости. Социјализација, унапређење моторичких способности, прецизности и

				издржљивости.
Октобар	Дечја недеља Трка за срећније детињство Мале олимпијске игре	Школска активност	/	СТИЦАЊЕ НАВИКА О ЗДРАВОМ НАЧИНУ ЖИВОТА И ОЧУВАЊУ ЗДРАВЉА И ПРИРОДНЕ СРЕДИНЕ, КАО И ПРИМЕНА СТЕЧЕНИХ ЗНАЊА.
Новембар	ОДБОЈКА СТОНИ ТЕНИС Шах	Унутар одељенска Одељенска међуодељенска такмичења / разредна такмичења од петог до осмог разреда	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	УСАВРШАВАЊЕ ОСН. ФИЗИЧКИХ СВОЈСТАВА: СНАГЕ, БРЗИНЕ, ГИПКОСТИ, ИЗДРЖЉИВОСТИ, СПРЕТНОСТИ И ОКРЕТНОСТИ.
Децембар	Мали фудбал Штафетне игре	Међуопштинско такмичење од петог до осмог разреда	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	/
Фебруар	Шах	Међуопштинско такмичење од првог до осмог разреда	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	/
Март	РУКОМЕТ Шах	Међуопштинско такмичење од петог до осмог разреда	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	ПРАВИЛНО ДРЖАЊЕ ТЕЛА, УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ОБЛИКА КРЕТАЊА, УНАПР. МОТОРИЧКИХ СПОС., ГИПКОСТИ, СНАГЕ И ИЗДРЖЉИВОСТИ.

Април	Спортске активности (Спорт и рекреација) Пролећне олимпијске игре	Турнир у кошарци-малом фудбалу, одбојци и баскету. Међудодељенско такмичење	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	/
Мај	-Крос Ртс-а -Трка "Драгутин Томашевић" -Спортске игре "Младих" -Плес	Међуопштинско такмичење од првог до осмог разреда	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	Социјализација, унапређење моторичких способности, прецизности и издржљивости.
У току школске године	Спортске активности у организацији локалне самоуправе, Спортског савеза и Дирекције за омладину и спорт.	/	СТРУЧНИ АКТИВ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	/

Уколико дође до измена у календару општинских и градских такмичења, доћи ће и до измена термина наших такмичења.

План и програм спортских активности

1. СЕПТЕМБАР:

- Активности у оквиру спортске недеље.
- Мерење моторичких способности ученика на почетку школске године.
- Такмичење у мини рукомету за ученике од I до IV разреда.
- Дан пешачења у Србији.

2. ОКТОБАР:

- Дечија недеља.
- Мале олимпијске игре за ученике од I до IV разреда.
- Забавни полигон (I разред), Полигон спретности (II разред), Полигон свестраности (III разред), За IV разред све у једном полигону.
- Трка за срећније детињство.

3. НОВЕМБАР:

- Школско такмичење (одбојка, стони тенис, шах).

4. ДЕЦЕМБАР:

- Општинско такмичење у малом фудбалу (дечаци и девојчице).
- Штафетне игре за ученике од I до IV разреда.

5. ЈАНУАР:

- Од I до IV разреда- зимске радости-игре.
- Од V до VIII разреда- упознавање са зимским спортовима.
- Завршетак првог полугодишта и одлазак на распуст.

6. ФЕБРУАР:

- Такмичење из шаха у школи.
- Припрема за спортска такмичења.

7. МАРТ:

- Општинско такмичење у рукомету(дечаци и девојчице).
- Општинско такмичење у шаху.

8. АПРИЛ:

- Спорт и рекреација.
- Пролећне олимпијске игре предшколаца.
- Одржавање активности у оквиру спортске недеље.

9. МАЈ:

- Одржавање Кроса РТС-а.
- Трка ‘’Драгутина Томашевића’’.
- Спортске игре ‘’Младих’’

10. ЈУН:

- Завршно тестирање моторичких способности ученика на крају школске године.
- Такмичење у плесу.
- Завршетак школске године и одлазак на распуст.

У току школске године- Спортске активности у организацији локалне самоуправе, Спортског савеза и Дирекције за омладину и спорт.

Пројекат „ Покренимо нашу децу“

Циљ: - Смањење деформитета и правилан психофизички раст деце применом одговарајућих превентивних вежби прилагођених узрасту ученика.

- Значај свакодневне примене физичких активности за здравље .

Задаци: - Додатна свакодневна физичка активност деце у трајању од 15 минута, на узрасту од првог до четвртог разреда. Додатна физичка активност деце неколико пута недељно у складу са могућностима и временом.

- Вежбање са ученицима на основу три модела вежби: у учионици, напољу, сали. Вежбање са ученицима од 1. до 4. разреда, биће реализовано применом три модела вежбања. Вежбе ће бити реализоване у складу са могућностима деце, временом, условима и применом различитих модела. Вежбање по моделима , такође је планирано и за реализацију на редовним часовима физичког васпитања.

ПРВИ МОДЕЛ:

- „ Весела столица“
- „ Причам ти причу“
- „ Здрава стопалца“
- „ Разиграна палица“

ДРУГИ МОДЕЛ:

- „ Музичка гимнастика 1“
- „ Музичка гимнастика 2“
- „ Плеши и заледи се“

ТРЕЋИ МОДЕЛ:

- „ Јесење играрије“
- „ Зимске играрије“
- „ Пролећне играрије“

НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА

НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА (спортска недеља) Школа организује и „Спортску недељу“, такмичење за све ученике од 1-8. разреда. Они се такмиче у дисциплинама које су у складу са условима у којима школа ради.

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру Школског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

- такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика;
- културне манифестације са циљем промоције физичког
- вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице);
- ђачке трибине и радионице (о здрављу, историји физичке културе, спорту, рекреацији, „ферплеју”, последицама насиља у спорту, технолошка достигнућа у вежбању и спорту и др.).

Циљ и задаци

Циљ школског спорта јесте да разноврсним моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима допринесе свестраном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, усавршавању и примени моторичких умења.

Задаци

1. Оспособљавале ученика да стечена уменја, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
2. Формирање морално-вољних квалитета личности;
3. Промовисање позитивних социјалних интеракција;
4. Развијање креативности;
5. Развијање позитивне слике о себи
6. Оспособљавање за самостално вежбање и усмеравање надарених ученика за бављење спортом

План и програм Недеље школског спорта сачињава Стручно веће Физичког и здравственог васпитања у сарадњи са другим стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици који су ослобођени од практичног дела наставе Физичког и здравственог васпитања, буду укључени у организацију ових активности.

Предмет	Активност	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења
Историја	Прве олимпијске игре у Античкој Грчкој (презентација, кратки документарни филмови о томе (рвање, атлетика...)...)	Септембар	Наставница и ученици	Увид у радове и излагање ученицима који нису радили, квизови, презентације, активност ученика.
Ликовна култура	Анатомија-скелетни систем	Септембар	Наставница и ученици	Ученици ће, заједно са наставником ликовне културе, цртати скелетни систем човека, цртати вежбе обликовања и сваки покрет.
Физичко и здравствено васпитање	Школско такмичење у стони тенису, фудбалу, баскету, рукомету.	Септембар	Наставница и ученици	Наставник је судија. Усавршавање осн. физичких својстава: снаге, брзине, гipкости, издржљивости, спретности и окретности. Правилно држање тела, унапређење природних облика кретања, унапр. моторичких спос., гipкости, снаге и издржљивости.
Музичка култура	Плес (кола).	Септембар	Наставница и ученици	Ученици заједно са наставником у школском дворишту играју коло. Наставник свира и

				прати.
Информатика и рачунарство	Употреба микробита у спортским активностима.	Септембар	Наставница и ученици	Ученици уз помоћ наставника програмирају микробит да броји кораке током трчања и бележи максималну брзину.

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

ЦИЉЕВИ : Омогућити деци и ученицима да се укључе у редовни образовно- васпитни систем како би усвојила знања и умења потребна за свакодневно функционисање у друштву, стекла самопоуздање, поверење у друге и усвојили позитивне навике. Такође, продубљивање знања и развијање вештина путем проширених садржаја за ученике код којих постоје изразита интересовање и могућности за усвајањем таквих знања.

ЗАДАЦИ:

- Подстицање самосталности деце,
- Укључивање све деце у образовно-васпитни систем,
- Једнака шанса за сву децу,
- Подстицање равноправности, толеранције,
- Унапређивање квалитета рада,
- Успостављање поверења између наставника и ученика,
- Продубљивање наставних садржаја

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНИХ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА

Наставни планови и програми су прилагођени ученицима за које је предвиђен индивидуални образовни план који је саставио Тим за инклузивно образовање. Остварује се кроз редовну и допунску наставу током школске године. Обухвата методе и облике рада, као и средства потребна за успешно савладавање наставних садржаја у складу са индивидуалним могућностима и потребама ученика. Такође, остварује се кроз додатну наставу са ученицима код којих постоји жеља, интересовање и могућности за савладавањем проширених наставних садржаја путем ИОП-а 3.

НАЧИНИ ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА УЧЕНИЦИМА

- Прилагођавање наставних садржаја (смањен обим),

- Прилагођавање метода рада ученицима, облика рада, услова рада,
- Посебни материјали за учење,
- Тимски рад , групни, индивидуализовани рад са ученицима,
- Ненасилна комуникација, успостављање заједничких правила рада
- Вршњачко подучавање
- Дидактичка средства
- Додатна литература
- Асистивна технологија

СПЕЦИФИЧНОСТИ ШКОЛЕ:

Нашу школу похађају ученици Влашког говорног подручја што понекад може стварати потешкоће приликом споразумевања на почетку школовања. Међутим, школа је организатор предшколског припремног програма тако да и уколико има деце која слабије говоре српски језик до поласка у први разред то превазиђу.

Имамо ученике који су слабијег материјалног стања, кориснике социјалне помоћи чији родитељи или доста времена проводе ван куће због посла (сезонски послови, надничење) или нису у могућности да се посвете својој деци тако да је са таквом децом потребно доста рада у школи да би се социјализовали и образовали, будући да је рад код куће у лошим условима и вишечланим породицама отежан.

Школа је претходном периоду остваривала сарадњу са Домом за децу и лица ометеним у развоју „ Др Никола Шуменковић“ из Стамнице кроз различите културно/уметничке манифестације и постоји обострана тежња да се сарадња настави.Школу похађају ученици који су штићеници Дома.

Нема ученика у инвалидским колицима али ако буде било потребе отклониће се физиче баријере како би деца могла несметано да бораве у школи.

АКТИВНОСТИ	УЧЕСНИЦИ	ОДГОВОРНА ОСОБА	ВРЕМЕ и НАЧИН ПРАЋЕЊА
Едукација ученика и подстицање на толеранцију и поштовање различитости	Наставници, стручна служба,	Носиоци образовно-васпитног рада	Током школовања, документација
Израда плана ИО	Чланови СТИО	Координатор, директор	Август

Евидентирање деце и ученика којима је потребан ИВОП / ИОП (1,2,3)	Наставничко веће, СТИО, тим, педагог, родитељ / старатељ ученика, разредни старешина	Директор, СТИО, тим за инклузивно образовање, педагошки колегијум	Септембар и током школске године, писана документација, педагошки колегијум, разредни старешина
Информисање родитеља о начинима рада деце и ученика који се образују по ИОП-у и правима	Педагог, СТИО, наставници	Координатор СТИО	Септембар и током школске године, писана документација
Израда педагошког профила и планова прилагођавања за ученике Израда ИОП-а, ИВОП-а	Наставничко веће, СТИО, тим, педагог, родитељ / старатељ ученика, разредни старешина	Директор, СТИО, тим за инклузивно образовање	Септембар и током школске године, писана документација, педагошки колегијум, разредни старешина
Евалуација ИВОП-а и ИОП-а	Наставничко веће, СТИО, тим, педагог, родитељ / старатељ ученика, разредни старешина	Директор, СТИО, тим за инклузивно образовање	Током школске године, на крају полугодишта и школске године, писана документација СТИО, педагошки колегијум, разредни старешина

Сарадња са Домом за децу и лица ометена у развоју „Др Никола Шуменковић“ из Стамнице	Директор, СТИО, Дом за децу и лица ометена у развоју „Др Никола Шуменковић“ из Стамнице	Директор	Током школске године
Стучно усавршавање у вези инклузивног образовања	Педагошки колегијум, стручна већа	Директор	Током школске године
Сарадња у оквиру локалне акције „ Да свако има своје место под сунцем“	Педагог, СТИО	Директор , координатор СТИО	Током школске године према плану
Упутити ученике на давање мишљења од стране Интерресорне комисије	Педагошки колегијум, СТИО	Директор, Педагог, СТИО	Уколико постоји потреба током године
Набавити наставна средства и асистивну технологију за ученике	Педагошки колегијум, СТИО, интерресорна комисија, локална заједница, Школски одбор	Директор	Током године
Праћење напредовања ученика који раде индивидуализованим начином рада	Педагошки колегијум, СТИО	Директор	Током године и на класификационим периодима, писана документација
Формирати тим ученика за помоћ деци у настави	Ђачки парламент, одељенске старешине, предметни наставници, педагог	Директор, педагог	Током школске године када се сачине ИВОП –и и ИОП-и
Сарадња са стручњацима ван установе	Директор, педагог, СТИО, ИОП	Директор, Педагог	Током школске године по потреби

	тим		
Прилагођавање простора	Директор, СТИО	Директор	Током школске године по потреби
Укључивање ученика у ваннаставне активности школе и локалне заједнице	ТИО, предметни наставници, стручна служба,	Предметни наставници, учитељи, васпитачи	Током школске године, планови, евиденција
Едукација, подршка наставницима у раду са ученицима са сметњама у развоју	Стручна служба,	Стручна служба, наставници	Током школске године
Промовисање инклузије и прихватања различитости	Стручна служба, Бачки парламент, наставници,	Сви запослени	Током школске године, заједничке активности, филмови, панони

План рада са даровитим ученицима

АКТИВНОСТИ	УЧЕСНИЦИ	ОДГОВОРНА ОСОБА	ВРЕМЕ и НАЧИН ПРАЋЕЊА
Информисање наставника о појму даровитости	Наставничко веће, педагог	Директор	Септембар
Идентификација даровитих ученика	Наставничко веће, СТИО, тим, педагог, родитељ / старатељ ученика, разредни старешина	Директор, СТИО, тим за инклузивно образовање	Септембар и током школске године, писана документација, педагошки колегијум, разредни старешина
Информисање	Педагог, СТИО,	Координатор	Септембар и

родитеља о начинима рада деце и ученика који се образују по ИОП-у 3	наставници	СТИО	током школске године, писана документација
Израда ИОП- 3, паћење и евалуација	Тим за ИО	Координатор СТИО, педагошки колегијум	Септембар и током школске године, писана документација
Сарадња са институцијама које се баве талентованом децом	Педагог, СТИО, наставници	Координатор СТИО	Током школске године, писана документација
Размена искустава и примера позитивне праксе	СТИО, наставници	Координатор СТИО	Током школске године, писана документација, сарадња са другим школама
Додатна наставна средства за ученике за ИОП -3	Педагошки колегијум, СТИО	Директор	Током године, писана документација

КОМПЕНЗАТОРНИ ПРОГРАМ УЧЕЊА

Време	Активност	Начин реализације	Носиоци	Начин праћења
Август/септембар	Израда плана програма учења	Планирање и програмирање	Педагог и психолог	

	Упознавање Наставничког већа	информисање		
Октобар	Праћење адаптације ученика 1. разреда на разредну и ученика 5. разреда на предметну наставу	Разговори, едукација о техникама успешног учења	Педагог и психолог	Евиденција
Новембар, децембар, април	Идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка у учењу и информисање родитеља	Допунска настава	Предметни наставници, педагог,	Седница одељењских већа, записник са седнице одељењских већа одељењских старешина, евиденција допунске наставе, евиденција подршке ученицима
Током школске године	Провери своје напредовање у учењу	Упитник процене	Педагог и психолог	Евиденција

Програм за подршку ученицима у прилагођавању школском животу

Циљ: Пружање подршке и праћење адаптације ученика на школски живот и рад ради правилног психичког развоја ученика и развијања осећања припадности и заједништва.

Чланови тима: васпитачице, учитељи првог разреда, учитељи који имају нове ђаке, разредне старешине петог разреда, разредне старешине који имају нове ђаке, педагог, психолог, родитељи / други законски заступници.

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Пријем деце у предшколску групу	Васпитачице	септембар	Фото запис
Приредба за ученике I разреда „Добродошлица у школу“	Ученици старијих разреда, учитељи	септембар	Фото запис
«Честитка што си постао ђак првак»	Ученици старијих разреда, учитељи	септембар	Фото запис
Упознајмо новог друга, представимо себе	Ученици, учитељ, разредне старешине	септембар / период пријема у школу	ЧОС
Да прелазак из IV у V буде лак	Разредне старешине V разреда, учитељи као подршка	септембар	Фото запис, чос
Табла са занимањима у школи	Ученици, васпитачица, педагог	Према плану	Пано
Упознајмо се са градивом и наставницима	Предметни наставници у V разреду	Прва недеља септембра	Дневник образовно васпитног рада
Праћење адаптације ученика I, V разреда и нових ђака	Разредне старешине, педагог, предметни наставници	Током школске године	Евиденција
Индивидуални разговори	Педагог	Током школске године	Евиденција
Технике успешног учења	Педагог	Октобар	Евиденција
Укључивање ученика у све активности у	Разредне старешине, педагог, предметни	Током школске године	Евиденција

школи	наставници		
Помоћ од стране других и наставника	Разредне старешине, педагог, предметни наставници	Током школске године	Евиденција
Сарадња са родитељима / другим законским заступницима	Разредне старешине, педагог, предметни наставници, родитељи/ други законски заступници, васпитачице	Током школске године	Евиденција
Подршка ученицима у савладавању наставних садржаја	Разредне старешине, педагог, предметни наставници, родитељи	Током школске године (класификациони периоди)	Евиденција, лични картон ученика, Дневник осталих облика образовно – васпитног рада

ПРОГРАМ ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНИХ ПОНАШАЊА У ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНИМ УСТАНОВАМА

Циљ програма: Остваривање и развој безбедног и подстицајног окружења у образовно-васпитним установама чиме се остварује право сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља.

ЗАДАЦИ:

- Едуковати ученике о облицима преступничког понашања
- Едуковати ученике о облицима ризичног понашања
- Обучити ученике о начинима конструктивног решавања конфликта
- Подстицати ученике на сарадњу, поштовање, толеранцију, развијати тимски дух
- Мотивисати ученике за стицањем сазнања, укључивањем у активности школе и ликалне заједнице
- Учинити да школски простор буде безбедан
- Сарадња са надлежним институцијама
- Информисање родитеља / других законских заступника
- Сарадња са родитељима / другим законским заступницима

Активности	Носиоци активности	Време реализације	Начин остваривања и праћења активности
Примена Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање	Наставници, одељенске старешине, стручна служба, директор школе, правник, Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	На почетку и током школске године	Примена протокола, евиденција, панои, шематски приказ деловања
Примена Правилника о поступању устнове у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности	Наставници, одељенске старешине, стручна служба, директор школе, правник, Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и	Током школске године	Примена протокола и евиденција

	занемаривања		
Примена Правилника о дигиталном насиљу	Наставници, одељенске старешине, стручна служба, директор школе, правник ,Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године	Примена протокола, евиденција
Упознавање наставника, ученика, родитеља са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање	Одељенске старешине, стручна служба, правник ,Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Септембар	Час одељењског старешине, родитељски састанци, наставничко веће (записници)
Едукација ученика о дигиталном насиљу	Наставници, одељенске старешине, стручна служба,Тим за заштиту ученика, наставник информатике	Током школске године	Радионице, презентације, предавања, панои, брошуре
Едукација родитеља	Наставници, одељенске старешине, стручна служба,Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године	Радионице, презентације, предавања, родитељски састанак, панои
Информисање ученика о различитим облицима	Учитељи, наставници, одељенске старешине, стручна	На почетку школске године и током школске године по потреби	Час одељенског старешине

преступничког понашања и законским регулатива	служба, правник, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања		
Информисање родитеља ученика о различитим облицима преступничког понашања и законским регулатива	Учитељи, наставници, одељенске старешине, стручна служба, правник, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	На почетку школске године и током школске године по потреби	Родитељски састанци
Информисање о здравственим, психолошким и социјалним последицама ризичног понашања	Учитељи, наставници, одељенске старешине, стручна служба,	На почетку школске године и током школске године по потреби	Час одељенског старешине и редовна настава, радионице, едукативна предавања
Обезбеђивање простора у коме бораве ученици до поласка кући	Дежурни наставници	Током школске године	Књига дежурства
Превенција ризичних облика понашања (алкохолизам, наркоманија, пушење, секте, насиље на интернету, ризична сексуална понашања, трговина људима)	Одељенски старешина, предметни наставници, стручна служба, полиција, здравствени центар, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године	Евиденција, планови, радионице, презентације, индивидуални разговори, ЧОС
Едукација ученика о конструктивном решавању конфликта	Одељенске старешине, учитељи, стручна служба	На почетку школске године и током школске године по потреби	Час одељенског старешине и редовна настава, радионице, едукативна предавања

Активности којима се јача сарадања међу ученицима , развија толеранција, јача тимски дух, стварати подстицајну атмосферу	Одељенске старешине, учитељи, предметни наставници, стручна служба, ученички парламент	Током школске године	Редовна настава, ваннаставне активности, радионице
Ваннаставне активности	Одељенске старешине, учитељи, прдметни наставници, стручна служба,	Током школске године	Учешће ученика у ваннаставним активностима, план ваннаставних активности, Дневник осталих облика образовно васпитног рада
Пружање помоћи ученицима који имају проблем у понашању (жртва и ученик који врши повреду правила понашања)	Одељенске старешине, родитељи, стручна служба, Центар за социјални рад, полиција, здравствени центар , ученици, Бачки парламент, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, тим за безбедност	Током школске године	Евиденција, индивидуални разговори, групни разговори
Формирање правила понашања на нивоу одељења	Одељенске старешине, ученици	На почетку школске године	Панои, час одељенског старешине
Организација активности у оквиру Дечје недеље	Ученички парламент, ученици, стручна служба, наставници	Крај септембра	Евиденција, видео, фотозапис
Недеља спорта	Ученици, наставници физичког и	Септембар	Евиденција, видео, фотозапис

	здравственог васпитања, ликовне културе, информатике и рачунарства		
Едукативна предавања полиције и здравственог центра	Стручна служба, одељенске стрешине, полиција, Дом здравља	Током школске године	Евиденција
Смањивање познатих и потенцијалних ризика и различитих активности са повећаним ризиком (осветљење школе и школског дворишта, смањити могућност доступности алкохола, дувана, наркотика ученицима, ограђивање спортског терена, ограда на двориштима, обезбеђивање излаза из дворишта, видео надзор, хоризонтална и вертикална саобраћајна сигнализација)	Школа, Савет родитеља, родитељи, Школски одбор, предузеће за путеве, дежурни наставници, помоћни радници, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, тим за безбедност	На почетку и током школске године	Евиденција
Помоћ ученицима у организовању квалитетног слободног времена (упућивање на локалне институције)	Учитељи, васпитачи, одељенске старешине, стручна служба, родитељи	Током школске године	Час одељенског старешине, индивидуални разговори са ученицима и родитељима

културе и спортске активности)			
Укључивање свих ученика у активности школе (приредбе, спортска дешавања, едукативна предавања, слободне активности)	Учитељи, васпитачи, одељенске старешине, наставници, стручна служба, родитељи	Током школске године	Евиденције, планови, редовна настава, ваннаставне активности
Организација и учешће у хуманитарним акцијама	Учитељи, васпитачи, одељенске старешине, наставници, стручна служба, родитељи, ученици, Црвени крст	Током школске године	Евиденција
Хуманизација односа међу половима	Учитељи, васпитачи, одељенске старешине, наставници, стручна служба, родитељи, ученици	Током школске године	Евиденција, план здравствене заштите, редовна настава и ваннаставне активности, ЧОС, индивидуални разговори
Организовати ученичка дружења	Одељенске старешине, стручна служба, родитељи, Бачки парламент	Током школске године	ЧОС, састанци Бачког парламента
Организовати активности „У туђим ципелама“ и подстицање ученика на прихватање различитости	Учитељи, васпитачи, одељенске старешине, наставници, стручна служба, ученици	Током школске године	Евиденција
Поштовање дечјих	Учитељи,	Током школске	Евиденција

права и обавеза	васпитачи, одељенске старешине, наставници, стручна служба, ученици	године	
Мотивисати ученике за стицање знања и развијање вештина, развијати позитивну слику о себи и другима	Учитељи, васпитачи, одељенске старешине, наставници, стручна служба, ученици, родитељи	Током школске године	Редовна настава, ваннаставне активности, постигнућа ученика, радионице
Спровођење вршњачке медијације	Стручна служба, ученици, Ђачки парламент, Вршњачки тим	Током школске године	Евиденција, план Ђачког парламента
Процена присуства насиља у школи	Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, тим за безбедност, Ђачки парламет, Стручна служба, одељенске старешине	Током школске године	Анкете, индивидуални разговори, план промене понашања, мере заштите, ЧОС
Одржавање радионица и презентација на тему конфликата, ризичних облика понашања, неговању здравих стилова живота	Стручна служба, Ђачки парламент	Током школске године	Евиденција, план Ђачког парламента
Национална платформа за превенцију насиља у	Стручна служба, Ученички парламент,	Током школске године	Евиденција, сертификати

школама „Чувам те“ (обука, едукација, пријава)	одељењске старешине, Савет родитеља, Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања		
Едукација родитеља и других законских заступника о ризичним облицима понашања	Стручна служба, одељенске старешине, родитељи	Током школске године	Евиденција
Процена присуства насиља над децом у породици	Стручна служба, одељенске старешине, друге особе од којих школа може добити сазнања, полиција, Центар за социјални рад	Током школске године	Евиденција, индивидуални разговори, протоколи
Јачање улоге породице у развијању позитивних вредности код ученика	Стручна служба, одељенске старешине, друге особе од којих школа може добити сазнања, полиција, Центар за социјални рад	Током школске године	Током школске године
Стручно усавршавање запослених	Педагошки колегијум, тим за професионални развој, директор	У току школске године	Сертификати
Израда Иоп-а	ТИО, тим за подршку, тим за заштиту ученика	У току школске године	Евиденција
Сарадња са центром	Директор, стручна	У току школске	Евиденција

за социјални рад	служба, тим за заштиту	године	
Прикупљање информација о сумњи или насиљу	Педагог, психолог или задужено лице, тим за заштиту	Током школске године	Документација
Активности ученичког парламента	Психолог, ученички парламент	Током школске године	Документација
Активности одељењске заједнице	Одељењске старешине, ученици	Током школске године	Документација

ОБЛИЦИ НАСИЉА И ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

ФИЗИЧКО, ПСИХИЧКО (емоционално), СОЦИЈАЛНО, ДИГИТАЛНО.

Насиље може бити и злоупотреба, сексуално насиље, насилни екстремитизам, трговина људима, експлоатација детета и ученика и сл.

<u>ПРВИ НИВО</u>	Облици	Интервенције
ФИЗИЧКО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ	Ударање чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари	Активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, васпитач у сарадњи са родитељима у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика, индивидуално.

		<p>Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако дете / ученик трпи поновљено насиље и злостављање са првог нивоа, установа интервенише активностима за други ниво, односно трећи.</p>
<p>ПСИХИЧКО (емоционално) НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“</p>	<p>Активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, васпитач у сарадњи са родитељима у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика, индивидуално.</p> <p>Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако дете / ученик трпи поновљено насиље и злостављање са првог нивоа, установа интервенише активностима за други ниво, односно трећи.</p>
<p>СОЦИЈАЛНО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности,</p>	<p>Активности предузима самостално одељењски старешина, наставник,</p>

	<p>фаворизовање на основу различитости, ширење гласина</p>	<p>васпитач у сарадњи са родитељима у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика, индивидуално.</p> <p>Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако дете / ученик трпи поновљено насиље и злостављање са првог нивоа, установа интервенише активностима за други ниво, односно трећи.</p>
<p>СЕКСУАЛНО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Добацавање са сексуалном поруком, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.</p>	<p>Активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, васпитач у сарадњи са родитељима у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика, индивидуално.</p> <p>Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако дете / ученик трпи поновљено насиље и</p>

		злостављање са првог нивоа, установа интервенише активностима за други ниво, односно трећи.
ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ (злоупотреба информационих технологија и других комуникацијских програма)	Узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука	Активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, васпитач у сарадњи са родитељима у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика, индивидуално. Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако дете / ученик трпи поновљено насиље и злостављање са првог нивоа, установа интервенише активностима за други ниво, односно трећи.

<u>ДРУГИ НИВО</u>	Облици	Интервенције
ФИЗИЧКО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ	Шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице. Чупање за уши и косу.	Активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором уз обавезно учешће родитеља у смислу појачаног

		<p>васпитног рада. Уколико васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру у складу са Законом.</p>
<p>ПСИХИЧКО (емоционално) НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање</p>	<p>Активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором уз обавезно учешће родитеља у смислу појачаног васпитног рада. Уколико васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру у складу са Законом.</p>
<p>СОЦИЈАЛНО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе-игнорисање, неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.</p>	<p>Активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором уз обавезно учешће родитеља у смислу појачаног васпитног рада. Уколико васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру у складу са Законом.</p>
<p>СЕКСУАЛНО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.</p>	<p>Активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором уз обавезно учешће родитеља</p>

		у смислу појачаног васпитног рада. Уколико васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру у складу са Законом.
ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ (злоупотреба информационих технологија и других комуникацијских програма)	Оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.	Активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором уз обавезно учешће родитеља у смислу појачаног васпитног рада. Уколико васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру у складу са Законом.

<u>ТРЕЋИ НИВО</u>	Облици	Интервенције
ФИЗИЧКО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ	Туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем	Активности предузима директор са тимом за заштиту, обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција). Када су извршиоци насиља ученици старости до 14 година против којих се не може поднети прекршајна или кривична пријава, нити

		<p>покренути прекршајни или кривични поступак, на овом узрасту се примењују мере из надлежности О-В система, здравственог система и система социјалне заштите. Обавезно се укључује родитељ у појачан васпитни рад изузев када присуство родитеља није у најбољем интересу детета. У том случају, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију, јавног тужиоца. <u>На овом нивоу обавезни су васпитни рад примерен потребама ученика, покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере у складу са законом.</u> Уколико се за рад са учеником ангажује друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и усклађују активности.</p> <p>Директор обавештава у року од 24 сата ШУ, надлежне органе.</p>
<p>ПСИХИЧКО (емоционално) НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.</p>	<p>Активности предузима директор са тимом за заштиту, обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција). Када су извршиоци насиља ученици старости до 14 година против којих се не може</p>

		<p>поднети прекршајна или кривична пријава, нити покренути прекршајни или кривични поступак, на овом узрасту се примењују мере из надлежности О-В система, здравственог система и система социјалне заштите. Обавезно се укључује родитељ у појачан васпитни рад изузев када присуство родитеља није у најбољем интересу детета. У том случају, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију, јавног тужиоца. <u>На овом нивоу обавезни су васпитни рад примерен потребама ученика, покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере у складу са законом.</u> Уколико се за рад са учеником ангажује друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и усклађују активности.</p> <p>Директор обавештава у року од 24 сата ШУ, надлежне органе.</p>
<p>СОЦИЈАЛНО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.</p>	<p>Активности предузима директор са тимом за заштиту, обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција). Када су извршиоци насиља ученици</p>

		<p>старости до 14 година против којих се не може поднети прекршајна или кривична пријава, нити покренути прекршајни или кривични поступак, на овом узрасту се примењују мере из надлежности О-В система, здравственог система и система социјалне заштите. Обавезно се укључује родитељ у појачан васпитни рад изузев када присуство родитеља није у најбољем интересу детета. У том случају, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију, јавног тужиоца. <u>На овом нивоу обавезни су васпитни рад примерен потребама ученика, покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере у складу са законом.</u> Уколико се за рад са ученико ангажује друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и усклађују активности.</p> <p>Директор обавештава у року од 24 сата ШУ, надлежне органе.</p>
<p>СЕКСУАЛНО НАСИЉЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ</p>	<p>Завођење од стране ученика и одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.</p>	<p>Активности предузима директор са тимом за заштиту, обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа , организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба,</p>

		<p>полиција). Када су извршиоци насиља ученици старости до 14 година против којих се не може поднети прекршајна или кривична пријава, нити покренути прекршајни или кривични поступак, на овом узрасту се примењују мере из надлежности О-В система, здравственог система и система социјалне заштите. Обавезно се укључује родитељ у појачан васпитни рад изузев када присуство родитеља није у најбољем интересу детета. У том случају, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију, јавног тужиоца. <u>На овом нивоу обавезни су васпитни рад примерен потребама ученика, покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере у складу са законом.</u> Уколико се за рад са учеником ангажује друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и усклађују активности.</p> <p>Директор обавештава у року од 24 сата ШУ, надлежне органе.</p>
<p>ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ (злоупотреба информационих технологија и других комуникацијских програма)</p>	<p>Снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечја порнографија</p>	<p>Активности предузима директор са тимом за заштиту, обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби</p>

		<p>(центар за социјални рад, здравствена служба, полиција). Када су извршиоци насиља ученици старости до 14 година против којих се не може поднети прекршајна или кривична пријава, нити покренути прекршајни или кривични поступак, на овом узрасту се примењују мере из надлежности О-В система, здравственог система и система социјалне заштите. Обавезно се укључује родитељ у појачан васпитни рад изузев када присуство родитеља није у најбољем интересу детета. У том случају, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију, јавног тужиоца. <u>На овом нивоу обавезни су васпитни рад примерен потребама ученика, покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере у складу са законом.</u> Уколико се за рад са учеником ангажује друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и усклађују активности.</p> <p>Директор обавештава у року од 24 сата ШУ, надлежне органе.</p>
--	--	---

Лакша повреда обавеза:

-понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан

-насилно понашање са другог нивоа када појачан васпитни рад није делотворан.

Могућа тежа повреда или повреда забаране утврђена Законом са трећег нивоа зависи од последица, интензитета, учесталости, учесника, времена, места, начина и др. Према процени тима за заштиту и директора.

ИНТЕРВЕНТЕ АКТИВНОСТИ

У установи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање када се дешава између:

- деце или ученика (вршњачко насиље);

-запосленог и детета, ученика;

-родитеља и детета, ученика;

-родитеља и запосленог;

-ученика и запосленог;

-као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, ученика, запосленог или родитеља.

Такође и када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, родитеља, трећег лица.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор школе, осим ако је директор учесник насиља, злостављања и занемаривања. У ток случају комуникацију обавља председник органа управљања. О комуникацији са медијима директор је дужан да обавешти ШУ.

Опис	Активност	Одговорна особа	Евиденција
------	-----------	-----------------	------------

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању детета и ученика у породици	Одмах се обавештава полиција или јавни тужилац на	Директор школе	Документација
Предузимање наложених интервентних мера и активности	Обавештавају се родитељи или центар за социјални рад	Директор школе	Документација
Сумња да насилни догађај може имати елементе кривичног дела или прекршаја	Обавештавају се родитељи и подноси кривична пријава јавном тужилаштву / захтев за покретањ прекршајног поступка прекршајном суду	Директор школе	Документација
Сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање или подржавање идеолошки мотивисаног насиља	Директор сазива Тим који разматра ситуацију, прикупља информације и одлучује о даљем поступку	Директор школе	Документација
Сумња или сазнање да је ученик припрема и / или учествује у идеолошки мотивисаном насиљу са елементима кривичног дела	Одмах се обавештавају родитељи, јавни тужиоц и полиција	Директор школе	Документација
Сумња или сазнање да је дете / ученик укључен у трговину људима	Обраћање служи за идентификацију и подршку жртвама	Директор школе	Документација

	трговине људи, односно Центру за заштиту жртава трговине, центру за социјални рад и полицији		
Запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према детету / ученику у установи	Предузимање мера према запосленом, према детету / ученику мере заштите и подршке (на основу правилника о протоколу)	Директор школе	Документација
Родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, свом детету, детету / ученику или трећем лицу	Директор одмах обавештава јавног тужиоца и полицију	Директор школе	Документација
Сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања трећа одрасла особа према детету / ученику	Обавештава родитеље, центар за социјални рад и подношење кривичне пријаве јавном тужиоцу, односно захтев за покретање прекршајног поступка суду	Директор школе	Документација
Сумња или сазнање о насиљу међу ученицима ван установе	Појачан васпитни рад, укључивање родитеља или центра за социјални рад	Установа, одељењска заједница, Ученички парламент, одељењске	Документација

	уколико се ради о насиљу у породици	старешине, стручна служба	
Насиље у установи	Мере појачаног васпитног рада, процена нивоа вођење и окончавањ васпитно-дисциплинског поступка. Обавештавање других институција у зависности од нивоа.	Директор школе	Документација

УЧЕНИК ПОЧИНИЛАЦ НАСИЉА ПРЕМА ЗАПОСЛЕНОМ

Обавезе директора	Поступак	Мера		Евиденција	Одговорна особа
Директор одмах обавештава родитеље и центар за социјални рад	Покретање васпитно-дисциплинског поступка	Изрицање васпитно-дисциплинске мере	Уколико постоје елементи кривичног дела или прекршаја , пријављује се јавном тужилаштву / прекршајном суду	Документација	Директор школе

РЕДОСЛЕД ПОСТУПАЊА У ИНТЕРВЕНЦИЈИ

	Начин	Одговорне особе	Евиденција
1.Провера сумње или откривање насиља, злостављања и	Прикупљање информација – директно или	Директор,Тим за заштиту	Писана документација

занемаривања	индиректно. Утврђивање релевантних чињеница уз поштовање дискреције У случају неосноване сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, предузимају се мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање		
2. Зауостављање насиља и злостављања и смиривање учесника	Прекидање , раздвајање и смиривање учесника у акту насиља Затражити помоћ уколико је сукоб високо ризичан и не може се прекинути од стране једне особе.	Сви запослени у установи, нарочито најближи присутан и дежурни наставник	Писана документација
3.Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција (прва помоћ, лекарска помоћ, обавештење полиције, центра за социјални рад)	Обавештавање одмах након зауостављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан , обавештава се центар за социјални рад	Директор, стручна служба	Писана документација
4. Консултације у установи	Консултације у установи ради разјашњавања околности, анализирања чињеница , процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимање	Директор,Тим за заштиту	Писана документација. Уколико директор и тим не могу да процене ниво насиља, у консултације укључују

	одговарајућих мера и активности Укључивање одељењског старешине, дежурног наставника, васпитача, психолога, педагога, тим за заштиту, директора, ученичког парламента		ШУ, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу,
5. Мере и активности	Предузимање мера и активности за сва три нивоа насиља и злостављања.		Оперативни план заштите сачињава се за други и трећи ниво за сву децу / ученике – учеснике насиља и злостављања (ко трпи насиље, сведоке и ко чини насиље).
6. Ефекти предузетих мера и активности	Праћење понашања детета / ученика које је трпело насиље, вршило насиље и злостављање, сведока, родитеља, служби.	Установа	Установа (одељењски старешина, васпитач, тим за заштиту, психолог, педагог) прати и води евиденцију

ДОКУМЕНТАЦИЈА, АНАЛИЗА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Установа	<ul style="list-style-type: none"> - прати остваривање програма заштите установе - евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа - прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа - укључује родитеље у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и прати ефекте предузетих мера
----------	--

	-анализира стање и извештава.
Одељењски старешина / васпитач	-бележи насиље на првом нивоу -прати и процењује делотворност предузетих мера и активности -евидентира у педагошкој документацији
Тим за заштиту	Документација за други и трећи ниво чува се код педагога и психолога . Тим подноси извештај директору два пута годишње.
Директор	Извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент.
Извештај о остваривању програма заштите	Саставни је део Годишњег извештаја о раду школе.

План превенције употребе дрога код ученика

ЦИЉ: Развијање свести ученика, родитеља и запослених о штетности употребе дрога и пружање помоћи ученицима и њиховим родитељима у решавању проблема злоупотребе.

ЗАДАЦИ:

- Бављење питањем дрога међу ученицима, запосленима у школи и родитељима
- Подизање свести и унапређивање вештина свих укључених субјеката у превенцију злоупотреба дрога
- Изграђивање негативног става према употреби дрога
- Подстицање развоја и примене превентивних активности у области злоупотребе дрога
- Подстицање сарадње и развијање партнерских односа са свим значајним актерима у превенцији и решавању проблема у овој области
- Планирање стручног усавршавања у циљу развијања компетенција за превентивни рад са ученицима и родитељима

- Пружање подршке ученицима и њиховим родитељима у решавању проблема злоупотребе
- Информисање ученик и родитеља / других законских заступника о последицама кршења ЗОСОВ, Протокола о поступању у случају присуства и коришћења психоактивних супстанци у образовно-васпитним установама

АКТИВНОСТИ	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИОН ОСТВАРИВАЊА И ПРАЋЕЊА АКТИВНОСТИ
Израда Плана превенције употребе дрога	Тим	Септембар	Писана документација
Упознавање органа школе са Планом превенције употребе дрога	Тим	Септембар	Писана документација
Информисање ученика о различитим облицима преступничког понашања и законским регулативама, превенција и последице	Разредне старешине, наставници, стручна служба	Септембар и током школске године	Путем редовне наставе, часа одељенског старешине, информативних састанака; примена ЗОСОВ, Протокола о поступању у случају присуства и коришћења психоактивних супстанци у образовно-васпитним установама
Организовање радионица на тему превенције употребе дрога	Одељенске старешине, стручна служба, наставници	Током школске године	План и реализација радионица, документација
Организација ваннаставних	Наставници, разредне	На почетку и током школске	План ваннаставних

активности и секција	старешине, стручна служба	године	активности и секција
Обезбеђивање и пружање информација за ученике о негативном утицају дрога (панои, редовна настава, ваннаставне активности, секције, часови одељенског старешине)	Одељенске старешине, стручна служба, наставници, ђачки парламент	Током школске године	Панои, план и реализација часова, документација
Анализа стања и идентификовање ученика који су ризична група	Разредне старешине, предметни наставници, стручна служба, запослени	Током школске године	Анкете, анализа
Покретање васпитно-дисциплинског поступка за ученике који су извршили повреду обавеза	Директор, разредне старешине, стручна служба, родитељи	Током школске године	Писана документација
Саветовање уколико постоји сумња на злоупотребу дрога и упућивање на третмане одвикавања	Ученици, стручна служба, одељенски старешина	Стручна служба, одељенске старешине, директор, родитељи, здравствени центар,	Чим се покаже да постоји сумња, досије ученика
Индивидуални разговори са ученицима	Одељенске старешине, стручна служба	Током школске године	Писана документација
Редовно дежурство наставника ради осигуравања	Наставници	Од почетка и током школске	Књига дежурства

безбедног окружења ученика у школи и дворишту		године	
Пружање подршке ученицима (учење, развијање друштвено прихватљивих вредности, породични проблеми)	Наставници, разредне старешине, стручна служба,	Током школске године	Писана документација,
Помоћ ученицима у квалитетнијем организовању слободног времена	Наставници, разредне старешине, стручна служба, родитељи, вршњаци	Током школске године	Писана документација, путем часова редовне наставе, часова одељенског старешине, ваннаставних активности, индивидуалних разговора, учешћима на конкурсима итд.
Настојати да се онемогући доступност дувана, алкохола и наркотика ученицима	Школа, локална заједница, полиција, породица, тим	Током године	Разговори са ученицима, власницима продавница, представницима локалне заједнице, полицијом
Информисање родитеља о штетности употребе дрога	Разредне старешине, стручна служба	Септембар и током школске године	Родитељски састанци
Информисање родитеља о поступку приликом повреде обавеза ученика	Разредне старешине, стручна служба	Септембар и током школске године	Родитељски састанци, Индивидуални разговори
Сарадња и пружање подршке	Разредне старешине, стручна	Током године	Родитељски састанци, Индивидуални

родитељима детета које извршило повреду обавеза	служба, директор		разговори
Сарадња са полицијом, центром за социјални рад, здравственим центром, дирекцијом за омладину и спорт	Стручна лица , школа	Током године према плану ових институција	Писана документација

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљпрограма професионалне оријентације је подстицање развоја личности ученика/ца до промишљене, ваљане и реалне одлуке о избору школе и занимања, планирање каријере и укључивање у свет рада.

Задаци:

- развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву,

- оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије. Информисање ученика о могућностима наставка школовања
- Информисање ученика о постојећим средњим школама
- Пружање могућности ученицима да се кроз реалне сусрете упознају са различитим занимањима
- Пружање информација са тржишта рада
- Стицање компетенција за целоживотно учење
- Разбијање предрасуда
- Укључивање родитеља/ старатеља и информисање о могућностима наставка образовања

Концепт програма ПО остварује се кроз 5 фаза: самоспознаја - препознавање сопствених потенцијала, спремност за постигнућа и склоности преко одговарајућег осмишљавања наставе и учења; информисање о занимањима и каријери - припрема расположивих информација о занимањима на структурисан начин или информација које тек треба развити, да би се омогућила информисана одлука о избору занимања; упознавање са путевима образовања - мрежом школа - познавање путева образовања и каријере који воде ка остварењу жељеног занимања; реални сусрети са светом рада - преко анкетирања представника занимања, распитивања о предузећима, реални сусрети са светом рада и опробавање у појединим занимањима ; доношење одлуке о избору школе и занимања - самостално, промишљено и одговорно доношење одлуке о избору школе или занимања.

Професионална оријентација подразумева укључивање и међусобно повезивање свих актера који имају пресудну улогу и утицај на развој личности ученика и на процес доношења одлука при њиховом избору занимања и остваривању професионалног развоја: родитељи, наставници, стручни сарадници, лекари, стручњаци при Националној служби за запошљавање и други. Носиоци активности и реализације програмских задатака професионалне оријентације су: школски педагог, психолог, одељењске старешине и предметни наставници. Реализација програмских задатака из области професионалне оријентације остварује се у оквиру садржаја редовне наставе, додатне наставе, слободних и осталих активности, а сви задаци из овог подручја биће уграђени у планове рада наставничког, одељенског и стручних већа, савета родитеља, школског одбора и ученичког парламента. Редовне активности односе се на информисање ученика завршног разреда о систему средњошколског образовања, анкетирање њихових интересовања, анализа резултата и процена колико су ученички избори зрели и утемељени на реалности.

Обавештавање ученика и родитеља о могућностима уписа у средње образовање. Саветодавни рад са ученицима којима је потребно помоћи у професионалном развоју и опредељењу за будуће занимање .

Од првог до осмог разреда основне школе врши се професионално информисање ученика у свим погодним моментима образовно – васпитног процеса. Постоји више фаза кроз који се одвија професионална оријентација:

АКТИВНОСТИ	НАЧИН	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ
Упознавање личности ученика (способности, жеље, интересовања, особине личности, здравље, радне способности, материјалне могућности породице...)	Путем редовне наставе, додатне наставе, секција, часа одељенског старешине, радионица	Учитељи, наставници, педагог, психолог, ТИПО	Током школске године
Прикладно утицање на ученике у погледу развијања њихових доминантних особина	Путем редовне наставе, додатне наставе, секција, часа одељенског старешине	Учитељи, наставници, педагог, психолог	Током школске године
Развијање свести о друштвеној вредности и међусобној повезаности рада и занимања, сузбијање предрасуда и погрешних схватања у вези са тим	Путем редовне наставе, додатне наставе, секција, часа одељенског старешине, радионица	Учитељи, наставници, педагог, психолог	Током школске године

Формирање радних навика и развијање културе рада, љубави према раду	Путем редовне наставе, додатне наставе, секција, часа одељенског старешине, радионица	Учитељи, наставници, педагог, психолог	Током школске године
Упознавање ученика са кадровским потребама друштва и перспективама (могућностима запослења)	Путем предавања, индивидуалних разговора, радионица	Наставници, педагог, психолог, ТИПО	Током школске године
Пружање помоћи ученицима да открију, развију и формирају специјална интересовања и склоности које произилазе из карактера њихове психофизичке конституције	Путем редовне наставе, додатне наставе, секција, часа одељенског старешине, радионица	Учитељи, наставници, педагог, психолог, ТИПО	Током школске године
Представљање појединих занимања (реални сусрети, испробавање праксе)	Гостовање појединаца који се баве различитим професијама/ посета представнику одређеног занимања	Педагог, психолог, Ђачки парламент, људи различитих професија, ТИПО	Током школске године, VII и VIII разред
Сарадња са родитељима како би заузели правилан став према избору будућег занимања своје деце	Родитељски састанци, индивидуални разговори	Одељенске старешине, педагог, психолог, ТИПО	Током школске године
Обавештавање ученика и родитеља о могућностима уписа у средње школе, саветодавни рад са ученицима којима је	Родитељски састанци, индивидуални разговори	Одељенске старешине, педагог, психолог, ТИПО	Током школске године

потребно помоћи у професионалном развоју и опредељењу за будуће занимање			
Анкетирање ученика осмог разреда о избору будућег занимања	Попуњавање упитника	Педагог, психолог	На крају школске године
Тест професионалног интересовања	Попуњавање упитника	Психолог	Фебруар
Сајам образовања	Посета	Одељенске старешине, родитељи	Мај
Промоција средњих школа	Презентације у нашој школи	ТИПО, средње школе	Мај

Акциони план имплементације програма професионалне оријентације чини саставни део овог плана а чува се код педагога школе заједно са осталим документима за ПО.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

ЦИЉ: Подстицање правилног психо-физичког развоја ученика школе кроз различите облике едукације и превенције.

ЗАДАЦИ:

Мотивисање и стицање знања за здраво понашање, развијање позитивних ставовова и навика и избегавање понашања штетног за физичко и душевно здравље

Унапређење и неговање здравих стилова живота стимулисањем физичке активности, правилне и уравнотежене исхране

Заштита и унапређење репродуктивног здравља, хуманизација односа дечака и девојчица (односа међу половима)

Обезбедити побољшање хигијенско санитарних услова у школи

Организовање едукативних предавања ученицима о здрављу и превенцији болести

Едукативни и информативни панони

Праћење физичког развоја ученика

Активности	Носиоци активности	Време реализације
-Болести прљавих руку	Разредне старешине, наставници, родитељи и помоћни радници школе	Септембар
Анализа и могуће побољшање мера здравствене заштите деце у школи Октобар, месец здраве исхране	Учитељи, разредне старешине, педагог	Октобар
Редовни систематски прегледи ученика Рад на побољшању личне хигијене код старијих ученика	Здравствени центар, учитељи, разредне старешине, родитељи	Током године
-Брига о физичком здрављу -Анализа броја одсутне деце због здравствених разлога	Учитељи, разредне старешине, педагог, здравствени центар	Новембар
1. децембар-светски дан борбе против АИДС-а	Наставник биологије, педагог, разредне старешине, ђачки парламент	Децембар

Превенција болести зависности	Наставник биологије, педагог, разредне старешине, ђачки парламент	Фебруар
Лична хигијена	Учитељи, разредне старешине, педагог	Март
Спорт и рекреација	Наставник физичког васпитања	Октобар, април
Здравствено стање и физички развој	Учитељи, разредне старешине, педагог	Мај

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ: Брига о правилном психичком и социјалном развоју ученика и породице. Пружање социјалне заштите ученицима (пружање помоћи ученицима са проблемима у понашању, ученицима са евидентираним прекршајима, саветодавни рад, предлог мера , пружање помоћи угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица с проблематичним односима).

Задаци:

- Сарадња са надлежним установама
- Обезбеђивање бесплатне ужине, екскурзија, уџбеника, превоза

- Подстицање сарадње међу ученицима
- Пружање помоћи ученицима
- Пружање помоћи родитељима
- Упознавање и праћење социјалних прилика ученика
- Израда плана заштите ученика
- Израда плана промена понашања
- Познавање и праћење социјалних прилика ученика
- Утврђивање социо-економског статуса родитеља
- упућивање родитеља на начине остварења права као и на извршење родитељских обавеза.

Школа редовно остварује сарадњу са надлежним установама које брину о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих група.

Активност	Носиоци	Време реализације	Начин праћења
Идентификовање ученика и породица којима је потребна социјална заштита	Одељенски старешина, учитељ, стручна служба	Током године, по потреби	Документација
Бесплатна ужина за ученике из осетљивих група	Савет родитеља, Центар за социјални рад	Септембар	Документација
Прикупљање одеће, обуће и прибора у оквиру дечије недеље као акција „Другдругу“.	Ђачки парламент, разредне старешине, стручна служба	Октобар	Документација
Унапређивање односа и толеранције међу децом и обележавање 16. новембра	Ђачки парламент, разредне старешине, стручна служба	16. новембар	Документација, радионице

„Дантолеранције“			
Сакупљање школског прибора и подела деци по потреби.	Школа, ђачки парламент, родитељи	Фебруар	Документација
Организовање и додела бесплатних пакетића у време празника, „Нова година“ и „Свети Сава“.	Школа	Децембар, јануар	Фото записи
Радионица за 8. март са родитељима	учитељице, родитељи, деца	Март	Фото запис, документација, радови
Подстицање другарства и тимског духа кроз спортске активности	Тим за спортске активности, наставници физичког васпитања	Април	Фото запис, документација,
Бесплатни уџбеници	Тим школе за уџбенике	Април	Пријава бесплатних уџбеника
Бесплатнаекскурзија	Разредне старешине, Центар за социјални рад	Мај	Документација , уплата
Унапређивање социјалних вештина ученика	Разредне старешине, учитељи, стручна служба	Током школске године	Документација
Хуманитарне акције	Школа, родитељи	По потреби	Евиденција

Праћење ефеката указане социјалне помоћи	Разредне старешине, учитељи, стручна служба	Током школске године	Документација
--	--	-------------------------	---------------

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљеви и задаци еколошких програма у школи је формирање еколошке свести код деце. Активности ће се реализовати кроз рад еко одбора-секција, часове одељенског старешине и различите активности школе

Заштита и унапређење животне средине има за циљ стицање знања о друштвеним , природним, привредним и техничким појавама и токовима који мењају ,обогаћују или угрожавају животну средину.

Васпитни задаци су:

- ✓ развијање позитивног односа према природи -изграђивање свести човека о заштити животне средине -оплемењивање уже и шире околине -стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређењу школе и насеља . Својим практичним радом , а кроз реализацију програма ,ученици доприносе очувању и заштити човекове околине и активно утичу на еколошко , хигијенско и естетско уређење школског простора (унутрашњег и спољашњег) . У току свог рада Еколошка секција ће посебно обратити пажњу на следеће активности:
- ✓ стицање знања широм од оних предвиђених програмом
- ✓ проширивање постојећих и стицање нових естетских , здравствених и хигијенских навика
- ✓ уређење (естетско и хигијенско) простора
- ✓ припремање и уређење паноа за обележавање еколошки важних датума - припремање и израда цртежа , схема и др.потребног материјала за наставу
- ✓ развијање свести код деце о енергетској ефикасности и одрживом развоју.

АКТИВНОСТ

СЕПТЕМБАР

Време реализације Презентација -14.9. Дан пешачења

ОКТОБАР

Уређење школског дворишта октобар

НОВЕМБАР

Презентација –Рециклажа

ДЕЦЕМБАР

Предавање-Савремен начин живота

ЈАНУАР-ФЕБРУАР

Посете установама ,изложбама и др. институцијама везаним за заштиту животне средине
Јануар-фебруар Израда паноа(изложба фотографија)

МАРТ

- 22.3. Дан вода - Презентација

АПРИЛ

-22.4. Дан планете Земље

МАЈ-ЈУН

Предавање –Биодиверзитет

Акција- 5.6.Дан заштите животне средине

-Припрема ученика за конкурс гљивара Петровца-Вилино коло

- Организација и припрема ученика за еко квиз-Прљаво или чисто није исто (уколико се организује)

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИ- ВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИ- ЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Оснивање еко одбора у школи;	Ученици, наставници, педагог	септембар	Техничка документација
Обележавање дана заштите животиња	Наставници, учитељи ученици, родитељи	октобар	-изложба животиња у оквиру дечије недеље,ликовни и литерални радови, фото запис
Спровођење упитника о тренутном стању животне средине(просуђује се колико школа оптерећује животну средину,колико производи отпада,троши енергената, и воде и колика је заступљеност образовања за животну средину у школи)	Наставници. Педагог, Еко одбор, ученици	новембар	Техничка документација
Израда еко кодекса школе и паноа	Наставници, ученици, педагог,еко одбор	децембар	Техничка документација,фото запис
Обележавање светског дана борбе против пушења	Наставник ученици, педагог	јануар	-Спровођење анкете(активно и пасивно пушење),едукација деце о штетности дуванског дима
Едукација ученика о штедњи	Наставници,	фебруар	Техничка

енергије;сређивање учионица	ученици. педагог		документација
Уређивање и чишћење школског дворишта,и акција сађења „дрво генерације“ поводом светског дана шума	Наставник, ученици...	март	Техничка документација,фото запис
Сађење цвећа и уређивање школског дворишта	Наставници, Родитељи, ученици	април	Техничка документација
Акција чишћења дивљих депонија у селу	Наставници, Ученици, родитељи...	мај	Техничка документација-фото запис
Вршњачка едукација	Наставници, Ученици гимназије, Ученици наше школе, Педагог	јун	Техничка документација,фото запис

ПРОГРАМ САРАДАЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

ЦИЉ: Успоставити и развијати успешну сарадњу са локалном самоуправом (и јединицама локалне самоуправе)као и свим установама на локалном нивоу ради правилног и потпунијег задовољавања потреба ученика и запослених у школи.

ЗАДАЦИ:

- Остварити успешну сарадњу са локалном самоуправом
- Приближити ученицима локалне установе културе
- Учествовање у културним и спортским манифестацијама;

- Развијати свест код ученика о значају спорта и рекреације учешћем на спортским манифестацијама
- Узети учешће у различитим активностима на локалном нивоу (у културним , спортским манифестацијама, хуманитарним акцијама, здравственим едукацијама и сл.);
- Сарађивати са свим актерима на локалном нивоу
- Јачати свест ученика о здрављу и неговати здраве стилове живота
- Указати ученицима на значај наставка школовања као и целоживотног учења
- Пружање подршке деци и ученицима са сметњама у развоју и интегрисање у образовно-васпитни систем и друштвену заједницу
- Неговати заједничке активности чији је циљ јачање осећања припадности школи

Међупредметне компетенције:

Програм омогућава развијање међупредметних компетенција код ученика, посебно следећи компетенција:

- одговоран однос према околини;
- комуникација;
- решавање проблема;
- одговорно учешће у демократском друштву;
- сарадња;
- учење;
- одговорно учешће у демократском друштву;
- одговоран однос према здрављу

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Естетско уређење школског простора и околине	Директор школе, Школски одбор, Локална самоуправа, јединице локалне самоуправе (месне заједнице), запослени у школи, деца,	Током школске године	Пројекти, извештаји, документација,фото записи

	родитељи		
Финансирање установе	Општина Петровац на Млави	Током школске године	Финансијски план, извештаји, документација,
Информисање о ученицима који уписују 1. разред	Месне заједнице: Мелница, Стамница, Стамничка река, Витовница	Март/ април	Евиденција из матичне књиге рођених
Прослава поводом Дана школе	Директор школе, Школски одбор, запослени у школи, ученици	Према могућностима школе	Документација, фото записи, јубиларне награде, награде за постигнућа ученицима и наставницима, припрема и реализација приредби и представа, демонстрација знања и вештина.
Награђивање најбољих ученика књигама (одлични ученици)	Општина	Јун	Евиденција у Есдневнику

Награђивање запослених (посвећеност раду награда поводом Дана општине, постигнути резултати на такмичењима, јубиларна награда,)	Општина	Према потреби	Евиденција
Прослава поводом школске славе Свети Сава	Директор школе, Школски одбор, запослени у школи, ученици	27.јануар	Фото записи,припрема и реализација приредби, представа, демонстрација знања и вештина
Учешће ученика школе у оквиру културно–уметничког програма (на сеоским манифестацијама, сусретима села, меморијалној трци „ Драгутин Томашевић“, спортским играма младих, хуманитарним акцијама, акцијма пешаћења и сл.)	Наставници, ученици, директор школе, стручни сарадници	Према календару такмичења	Фото записи, програм културних активности школе, припрема и реализација приредби, представа, демонстрација знања и вештина, програми културних активности, спортских активности
Помоћ социјално угроженим ученицима	Школа, Центар за социјални рад, Локална самоуправа	Током школске године	Документација (кухиња, школски прибор, уџбеници, екскурзија)
Учешће ученика на Меморијалној трци „Драгутин Томашевић,,и спортским играма младих у Петровцу на Млави	Школа, Локална самоуправа, Спортски савез, основне, средње школе, предшколска установа	Мај	Документација, лекарска уверења, фото запис,

Посета локалног позоришта	Школа, Локална самоуправа, Културно просветни центар у Петровцу на Млави	Током школске године	Фото записи, сагласност родитеља / старатеља ученика
Посета градске библиотеке „Ђура Јакшић“	Школа, градска библиотека	Током школске године	Фото записи, сагласност родитеља / старатеља ученика, признања
Посета градске галерије „Круг“	Школа, градска галерија	Током школске године	Фото записи, сагласност родитеља / старатеља ученика, признања
Посета биоскопа „Дело“	Школа, биоскоп	Током школске године	Фото записи, сагласност родитеља / старатеља ученика
Посета Завичајног музеја	Школа, Завичајни музеј	Током школске године	Фото записи, сагласност родитеља / старатеља ученика
Учешће у активностима које организује Спортски савез и Дирекција за омладину и спорт	Спортски савез, Дирекција за омладину и спорт	Према календару	Пројекти, фото записи, сагласност родитеља / старатеља ученика
Едукативна предавања од стране Дома здравља	Школа, Дом здравља	Током школске године	Фото запис, документација, систематски прегледи, програм здравствене заштите, логопедски третмани
Едукативна предавања	Школа, ПС	Током школске	Фото запис,

од стране представника полиције	Петровац	године	документација, превентивне и интервентне активности, програм „Основи безбедности деце“
Сарадња са Националном службом за запошљавање	Школа, Национална служба за запошљавање	Током школске године	Информисање о потребама на тржишту рада
Сарадња са Центром за социјални рад	Школа, Центар за социјални рад	Током школске године	Интервентне активности, социјална заштита, помоћ социјално угроженим ученицима, документација
Сарадња са Комисијом за пружање додатне образовне, здравствене или социјалне подршке ученику	Школа, Интерресорна комисија	Током школске године	Документација
Сарадња са Домом за децу и лица ометена у развоју „Др Никола Шуменковић“	Школа, Дом за децу и лица ометена у развоју „Др Никола Шуменковић“ Стамница	Током школске године	Документација, заједнички програми
Сарадња са средњом школом „Младост“	Школа, средња школа „Младост“ Петровац на Млави	Мај	Промовисање школе, програм професионалне оријентације на прелазу у средње школе
Посета сајма образовања за ученике 8. разреда	Школа, организатор	Мај	Промоција средњих школа, фотозапис, програм професионалне оријентације на

			прелазу у средње школе
Трка за срећније детињство – Крос РТС-а	Школа, општина Петровац на Млави	Мај	Фото запис, признања
Активности Црвеног крста	Школа, Црвени крст	Током школске године	Квизови знања, прва помоћ, документација, фото запис, акције прикупљања помоћи

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

ЦИЉ: Успоставити, ојачати и оснажити породицу ученика за сарадњу, активно учешће у наставним и ваннаставним активностима као и за праћење и подршку својој деци у образовно – васпитном раду и развоју.

ЗАДАЦИ:

- Информисати породицу ученика о свим битним дешавањима у школи
- Информисати породицу ученика о свим законским одредбама
- Информисати породицу о постигнућима ученика и развоју

- Укључити породицу ученика у наставне и ваннаставне активности
- Саветодавне активности са родитељима / старатељима ученика
- Подршка породици ученика

Садржаји програма (активности)	Оријент. број активности	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци планираних активности
Родитељски састанци	Родитељск и састанци (најмање 4) на почетку школске године и на класиф. периодима	Родитељски састанак	Припреме за полазак у школу, анализа успеха ученика, дисциплине, договор у вези са екскурзијама ,решавање актуелних проблема у одељењу, осигурање, кухиња, чланарина за Црвени крст
Индивидуални разговори	Према потреби	разговор	Анализа успеха ученика, дисциплине, решавање проблема у учењу и развојних проблема, предлагање и спровођење мера за побољшање успеха и дисциплине
Саветодавни рад	Према потреби	разговор	Пружање подршке родитељима у остваривању васпитне улоге
Присуство часовима-отворена врата школе	Једном месечно	Реализација часова	Праћење успеха и дисциплине ученика и одељења и договарање мера за побољшање; унапређивање сарадње са родитељима (зависно од епидемиолошке ситуације)
Професионална оријентација	Према потреби	Посете институцијама ,школама присуство родитеља на радионицама	Помоћ ученицима у професионалној оријентацији, упознавање са образовним профилима средњих школа и светом занимања
Замена улога	У складу са интересовањима родитеља	Реализација часова и других активности	Унапређивање сарадње са родитељима, упознавање родитељима са професијом наставника.

	за учешће		
Сарадња са родитељима деце/ученика којима је потребна додатна подршка	Према потреби	Разговори, састанци Тимова за додатну подршку, тим за инклузију	Пружање додатне подршке ученицима којима је потребна, унапређивање развоја и напредовања ученика, сарадња са родитељима и добијање сагласности за ИОП.
Сарадња са родитељима ученика у вези са решавањем дисциплинских проблема	Према потреби	Разговори, родитељски састанци	Праћење дисциплине, предлагање и примена мера за побољшање.

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
СЕПТЕМБАР	<ul style="list-style-type: none"> -Родитељски састанак за избор Савета родитеља и упознавање са правним регулативама; -организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду); -упознавање са мерама заштите (по потреби) -упознавање са протоколом у одговору установе на насиље, злостављање и занемаривање, -план „отворених врата“(време кад родитељи могу са 	Одељенске старешине од 1. до 8. разреда ; родитељи предшколаца, предметни наставници; родитељи; стручна служба	Документација;

	<p>наставницима детаљно да се информишу о ученицима);</p> <p>-информисање родитеља/ других законских заступника о правилима понашања;</p> <p>саветовање родитеља и њихово укључивање у наставне и остале активности, као и консултовање у доношењу одлука око организационих и финансијских питања</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно -образовном раду са децом</p> <p>-упознавање са правилником о оцењивању</p> <p>-саветовање око мера заштита и понашања у школи у току епидемије (уколико буде потребе)</p>		
ОКТОБАР	<p>-Активности у оквиру „ Дечје недеље“ ;</p> <p>-саветодавни рад са родитељима (саветовање родитеља и њихово укључивање у наставне и остале активности, као и консултовање у доношењу одлука око организационих и</p>	<p>Родитељи деце предшколског узраста, ученика од 1.-8.разреда., васпитачице;</p> <p>одељенске старешине од 1.- 8. разреда.;</p> <p>предметни наставници,</p>	<p>техничка документација;</p> <p>фото записи.</p>

	<p>финансијских питања);</p> <p>-организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду);</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно - образовном раду са децом</p> <p>-подршка родитељима чија деца похађају наставу онлајн</p> <p>-поштовање мера заштите</p>		
НОВЕМБАР	<p>-Родитељски састанак –(извештавање о постигнућима успеха)</p> <p>-информисање и саветовање родитеља о превенцији ризичних облика понашања као и о безбедности у саобраћају;</p> <p>-организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду); отворена врата</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другимзаконским заступницима у васпитно - образовном раду са децом</p> <p>-подршка родитељима чија деца похађају наставу онлајн</p>	<p>одељенске старешине1.- 8. разреда ;</p> <p>стручна служба;</p> <p>предметни наставници;</p> <p>родитељи.</p>	<p>техничка документација;</p>

<p>ЈАНУАР</p>	<p>-Активности и сарадња са родитељима око организације школске славе Свети Сава;</p> <p>-организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду);отворена врата,</p> <p>-саветодавни рад са родитељима;</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно - образовном раду са децом</p> <p>-присуство родитеља културно-уметничком програму(приредба за крај 1.полугодишта);</p>	<p>одељенске старешине од 1. до 8.разреда.;</p> <p>стручна служба;</p> <p>предметни наставници;</p> <p>родитељи ученика и деце предшколског узраста;</p> <p>ученици 1.-8. разреда.;</p>	<p>техничка документација;</p> <p>фото записи;</p> <p>видео записи;</p>
<p>ФЕБРУАР</p>	<p>-Организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду);отворена врата,</p> <p>-саветодавни рад са родитељима;</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно - образовном раду са децом</p>	<p>стручна служба;</p> <p>предметни наставници;</p>	<p>техничка документација;</p>
<p>МАРТ</p>	<p>-Радионица поводом Дана жена - 8. марта;</p> <p>-организација отвореног дана(присуство родитеља</p>	<p>предшколски узраст;</p> <p>ученици 1.-8.раз. ;</p> <p>васпитачице;</p>	<p>техничка документација;</p> <p>фото записи;</p>

	<p>образовно-васпитном раду);</p> <p>-саветодавни рад са родитељима; отворена врата</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно - образовном раду са децом</p> <p>-поштовање мера заштите</p>	<p>одељенску старешине од 1. до 8.раз.;</p> <p>родитељи;</p>	
АПРИЛ	<p>-Родитељски састанак –(извештавање о постигнућима ученика)</p> <p>-организација активности око оплемењивања школског простора и амбијента ;</p> <p>-организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду); отворена врата,</p> <p>-саветодавни рад са родитељима;</p> <p>-информисање о уџбеницима и правилницима</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно - образовном раду са децом</p>	<p>одељенске старешине од 1. до 8. разред.;</p> <p>предметни наставници;</p> <p>стручна служба;</p> <p>родитељи;</p>	<p>техничка документација;</p>

<p>МАЈ</p>	<p>-Информисање и саветовање око уписа у средње школе ;</p> <p>-организација отвореног дана(присуство родитеља образовно-васпитном раду);</p> <p>-саветодавни рад са родитељима;</p> <p>-присусутво родитеља културно-уметничком програму(приредба за Дан школе), отворена врата</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим законским заступницима у васпитно -образовном раду са децом</p> <p>-учешће у процесу самовредновања и вредновања рада школе</p>	<p>одељенски старешина 8.разреда;</p> <p>ученици 8.разреда;</p> <p>стручна служба;</p> <p>родитељи;</p> <p>директор школе;</p> <p>предшколски узраст;</p> <p>ученици 1.-8.разреда;</p>	<p>техничка документација;</p> <p>фото записи;</p> <p>видео записи;</p>
<p>ЈУН</p>	<p>-Родитељски састанак (извештавање о постигнућима ученика, додела књижица и сведочанстава)</p> <p>-Родитељски састанак – упис у средњу школу (листа жеља)</p> <p>-мишљења наставника о напредовању и постигнућима ученика;</p> <p>-предлагање изборних програма, слободних наставних активности</p> <p>-саветовање и подршка родитељима/ другим</p>	<p>васпитачице;</p> <p>одељенске старешине од 1. до 8. разреда;</p> <p>предметни наставници;</p> <p>стручна служба;</p> <p>родитељи;</p>	<p>техничка документација;</p>

	законским заступницима у васпитно - образовном раду са децом		
--	--	--	--

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школиполазни је документ на основу кога се сачињава програм излета и екскурзија.

Одељењска и стручна већа школе предлажу програм екскурзије, који достављају наставничком већу, ради разматрања и усвајања. Екскурзије могу да се реализују, ако је савет родитеља дао сагласност на програм екскурзије.

Екскурзија се планира за пролеће и то за ученике првог циклуса једнодневна, а за ученике другог циклуса једнодневна или дводневна наставна екскурзија зависно од интересовања и финансијске могућности родитеља.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задаци екскурзије су: проучавање објекта и феномена у природи; уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Садржаји екскурзије у првом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

- уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Републике Србије;
- посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња);
- посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.);
- упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи – научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника и др.);
- развијање способности оријентације у простору и времену;
- обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране);
- обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине и др.).

Садржаји екскурзије у другом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

- посете које омогућавају упознавање са природним лепотама, природно-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије (планине, реке, језера, бање, биљни и животињски свет, заштићени природни објекти и национални паркови, становништво, народи и етничке заједнице у Републици Србији и др.);
- обилазак праисторијских, античких, средњовековних, нововековних и локалитета савременог доба (Лепенски вир, Винча, Сирмијум, Виминацијум – војни логор, Гамзиград – Царска палата, Медијана, Студеница, Ђурђеви Ступови, Жича, Милешева, Сопоћани, Градац, Грачаница, Високи Дечани, Раваница, Лазарица, Љубостиња, Манасија, Каленић, Сремски Карловци, Крушедол, Ново Хопово, Врдник, Смедеревска тврђава, Голубац, Нишка тврђава, Петроварадинска тврђава, Орашац, Топола, Ћеле-кула, Таково, Тршић, Бранковина, Враћевшница, Текериш, Струганик, Шумарице и др.);

– обилазак Београда, престонице Републике Србије (Дом Народне скупштине, Народно позориште, Народни музеј, Београдска тврђава, Опсерваторија, Војни музеј, Музеј Српске православне цркве, Музеј Првог српског устанка – Конак кнеза Милоша, Конак кнегиње Љубице, Народна библиотека, краљевски дворови на Дедињу, Музеј града, Авала, Јајинци, Етнографски музеј, Педагошки музеј, Музеј Вука и Доситеја, Саборна црква, Храм Светог Саве на Врачару, Природњачки музеј, Ботаничка башта „Јевремовац”, зоолошки врт, Музеј југословенске кинотеке, Музеј Николе Тесле, Музеј савремене уметности и др.);

– обилазак установа културе у Републици Србији (Галерија Матице српске у Новом Саду, Српско народно позориште у Новом Саду, Књажевско-српски театар у Крагујевцу, завичајни и локални музеји, спомен-куће и др.);

– обилазак привредних друштава и јавних предузећа (предузећа у области прехранбене, хемијске, машинске и електроиндустрије, индустрије грађевинског материјала, енергетике и др.);

– подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

За ученике једног разреда екскурзија се сваке године организује у другом подручју Републике Србије, предложени правци су:

- 1) Аутономна покрајина Војводина (Нови Сад, Сремски Карловци, Палић);
- 2) Централна Србија: Шумадија и Поморавље(Оплепац, Крагујевац);
- 3) Јужна Србија (Соко бања, Ниш);
- 4) Источна Србија са Ђердапом(Лепенски вир, Кладово);

Сваке наставне године, планира се итенирар у складу са циљевима и задацима за одређени циклус, водећи рачуна да екскурзијом буде обухваћена већина ученика тј да родитељи могу да материјално испрате екскурзију. Сваки од предложених праваца ће се на почетку сваке наставне године радити детаљно као програм за једнодневну и дводневну екскурзију. Програм екскурзије за сваку годину саставни је део Годишњег плана рада школе и усваја га руководећи орган школе у складу са Законом.

У организацији Савета родитеља и родитеља предшколске деце у сарадњи са школом могуће је организовати једнодневни излет предшколске деце до Свилајнца, Београда или Јагодине у посету Природњачком музеју и Зоолошком врту.

Потребно је у складу са интересовањима организовати посете и обиласке локалитета према препоруци Министарства просвете Тршић, Виминацијум, Голубачка тврђава.

Током године оставља се простор наставницима да у договору са ученицима, могућностима и потребама наставе организују различите посете: излете, посете културно-историјским локалитетима или установама у окружењу, одлазак на позоришне представе,

оперу или у музеј, Научни, технолошки парк, Музеј науке, Народни музеј, одлазак на сајам науке и сајам књига;

Све се организује у договору са Саветом родитеља према процедури за спровођење путовања.

У сарадњи са родитељима и установама локалне средине могуће је према потреби и могућностима реализовати и друге садржаје који су у циљу образовања и васпитања ученика.

Ученици и наставници учествоваће у Дану пешачења. Одржаће се Крос РТС-а и меморијална трка „ Драгутин Томашевић“ као и Спортске игре младих. Ученици наше школе понекад присуствују (примерених узрасту и садржају) позоришним представама у Дому културе у Петровцу, посећују Завичајни музеј, Народну библиотеку,биоскоп,галерију,спортску халу „ Драгутин Томашевић“.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Годишњи фонд часова	
Прво полугодиште	9
Друго полугодиште	11
Укупно	20

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљ

Циљ активности библиотеке јесте да ученици заволе књигу и читање да кроз читање, гледање филмова, слушање музике, презентације упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине, упознају познате личности из природних наука и вештина о којима уче у редовној настави, прошире и богате своја знања.

Задаци:

- ✓ развијање љубави према читању и потребе да се оно негује и унапређује;
- ✓ описмењавање ученика
- ✓ оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима
- ✓ његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- ✓ уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
- ✓ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- ✓ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и
- ✓ писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- ✓ увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
- ✓ оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- ✓ упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- ✓ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;

- ✓ развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- ✓ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- ✓ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
- ✓ упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске и светске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- ✓ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- ✓ навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији;
- ✓ подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- ✓ васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- ✓ развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Програм рада школске библиотеке			
Активности	Носиоци	Време реализациј	Начин праћења

		e	
<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са радом школске библиотеке • Обележавање Европског дана језика • Упознавање са познатим личностима из енглеске књижевности, енглеске уметности, музике, филма... 	<ul style="list-style-type: none"> • Чланови тима библиотеке • Ученици, наставници српског, француског, енглеског језика и ликовне културе, учитељи и остали наставници • Ученици, наставници енглеског језика у корелацији са другим предметима 	Септембар	<ul style="list-style-type: none"> • Писмени • Ликовни • Фотографије • Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> • Презентација активности библиотеке у оквиру Дечије недеље • Предшколци и библиотека 	<ul style="list-style-type: none"> • Ученици, чланови тима задужених за библиотеку • .васпитачица родитељи 	Октобар	<ul style="list-style-type: none"> • Писмени • Ликовни • Фотографије • Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> • Обележавање Европског дана науке(7.новембар), презентација садржајима везаних за природне науке у оквиру Дечије недеље(Милутин Миланковић...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Веће предмета природних наука, ученици • Ученици, учитељице 	Новембар	<ul style="list-style-type: none"> • Писмени • Фотографије • Видео снимци

<ul style="list-style-type: none"> У свету маште(басне, приче, песме...) 			
<ul style="list-style-type: none"> Новогодишњи и божићни обичаји код нас и у свету 	<ul style="list-style-type: none"> Ученици, васпитачица, учитељице, Веће предмета друштвених наука, родитељи 	Децембар	<ul style="list-style-type: none"> Писмени Фотографије Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> Обележавање Светог Саве 	<ul style="list-style-type: none"> Ученици, Веће предмета друштвених наука, родитељи 	Јануар	<ul style="list-style-type: none"> Писмени Фотографије Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> У свету љубави, Обележавање Дана заљубљених и Светог Трифуна Познати светски музичари 	<ul style="list-style-type: none"> Ученици, наставници српског, француског, енглеског језика, музичке културе 	Фебруар	<ul style="list-style-type: none"> Писмени Фотографије Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> Дани франкофоније(француски глумци...) 	<ul style="list-style-type: none"> Ученици, наставници француског 	Март	<ul style="list-style-type: none"> Писмени Ликовни Фотографије Видео снимци Филмска пројекција
<ul style="list-style-type: none"> Обележавање Светског дана књиге 	<ul style="list-style-type: none"> Ученици, наставници српског, родитељи 	Април	<ul style="list-style-type: none"> Писмени Фотографије Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> Познате личности из области природних наука Дани словенске 	<ul style="list-style-type: none"> Веће предмета природних наука, ученици 	Мај	<ul style="list-style-type: none"> Писмени Фотографије Видео снимци

<p>писмености, Тирило и Методије(24.мај)</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Филмска пројекција
<ul style="list-style-type: none"> • Израда паноа активности у протеклој школској години • Анализа потреба за литературом, периодичним публикацијама за ученике, наставнике и стручне сараднике, као и медијатечке грађе • Припрема извештаја о раду школске библиотеке у минулој шк.г. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ученици, наставници српског, француског, енглеског језика и ликовне културе, учитељи и остали наставници • Тим библиотеке 	<p>Јун</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Писмени • Фотографије • Видео снимци
<ul style="list-style-type: none"> • Припрема и израда годишњег и месечних планова • Сређивање књижевног фонда, утврђивање стања књига у библиотеци • Техничке и организационе припреме за почетак нове шк.г. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тим библиотеке 	<p>Август</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Писмени

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Циљ: учинити школски програм безбедним и здравим за несметано функционисање образовно – васпитног процеса.

Активности	Начин реализације	Носиоци	Време
Измене и допуне акта о процени ризика	Обезбедити благовремени увид у измену документације која се односи на рад	Служба општих и правних послова	Током школске године
Планирање, избор, коришћење и одржавање средстава за рад,	Обезбедити благовремени увид у постојеће стање и планиране потребе	Служба одржавања, предметни наставници (хемија, технике и	Током школске године

опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду		технологије и сл.)	
Опремање и уређивање радних места (набавка нових средстава за рад, измене у организацији рада и наставе	Обезбедити благовремени увид у постојеће стање, планиране потребе и новонастала непланирана стања	Служба одржавања, предметни наставници (хемија, технике и технологије и сл.)	Септембар и током школске године
Превентивна и периодична испитивања услова радне околине	Реализација на захтев лица за БЗНР	Служба одржавања предметни наставници (хемија, технике и технологије и сл.), овлашћена установа	Током школске године
Превентивни и периодични прегледи и испитивања опреме за рад	Реализација на захтев лица за БЗНР	Служба одржавања предметни наставници (хемија, технике и технологије и сл.), овлашћена установа	Током школске године
Мере за побољшање услова рада и упознавање Савета родитеља са спроведеним и планираним мерама БЗНР	Реализација на захтев лица за БЗНР	Служба одржавања, установе за пројектовање и извођење радова	Током школске године
Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад	Благовремено обавештавање лица за БЗНР пре ступања на рад запосленог	Лице за безбедност и здравље на раду	Током школске године
Припрема упутстава за безбедан рад и	Израда нових упутстава	Лице за безбедност и здравље на раду	Током школске године

контрола њихове примене			
Постављање дезобаријера, средстава за хигијену, дезинфекцију	У школи	Директор, помоћно-техничко особље,	Током школске године у случају појаве епидемије
Упознавање са мерама превенције ширења епидемије у случају појаве исте	Инфотабле, предавања	Директор, наставници, помоћни радници, правна служба, администрација, стручна служба	Током школске године у случају појаве епидемије
Забрана рада на радном месту или употребе средства за рад	Поступање у складу са захтевом лица за БЗНР	Лице за безбедност и здравље на раду	Током школске године
Сарадња и координација са службом медицине рада	Обука за пружањем прве помоћи	Лице за безбедност и здравље на раду	У току школске године
Провера исправности и присутности ПП опреме и ознака путева евакуације	Периодично одржавање ПП опреме	Лице за безбедност и здравље на раду и установа која се бави ПП заштитом	Током школске године
Обука запослених за ПП заштиту	Обука за ПП заштиту	Лице за безбедност и здравље на раду и установа која се бави ПП заштитом	У току школске године
Реализација вежбе евакуације запослених и ученика у ванредним ситуацијама (пожар, природна	Обука	Установа	У току школске године

катастрофа и сл.)			
План евакуације ученика и запослених	План евакуације	Школа	На почетку школске године
Набавка и опремање сандучића за средства прве помоћи	Лице за безбедност и здравље на раду	Школа	Током школске године
Обезбеђење равних, сувих и неклизацијских подних површина у целокупном простору школе	Одржавање и поправка, као и истицање упозорења клизавог пода	Служба одржавања,	Током школске године
Упозорење у зимским условима на могућност пада леденица, обезбеђивање безбедног прилаза школи	Истицање упозорења пада леденица, чишћење прилаза и степеништа у школском дворишту	Служба одржавања	У зимским условима
Контрола забарне пушења	Праћење поштовања забране, као и истицање забрана на видном месту	Особа задужена за контролу забране пушења	Током школске године
Редован, свакодневни обилазак објеката школе	Непосредни увид	Служба одржавања,	Током школске године
Планирање, пројектовање и контрола реализације нових инвестициј	Присуство лица за БЗНР у свим фазама реализације инвестиционог и интервентног одржавања	Лице за безбедност и здравље на раду као и надзорни орган	Током школске године
Едукација на тему	Предавање	Разредне	У току школске

хигијене ученика и радних просторија		старешине, стручна служба	године
Безбедно кретање у саобраћају	Едукација, сигнализација	Директор школе, наставни кадар	У току школске године
Одлагање материјала из кабинета	Адекватно одлагање и уништавање материјала за рад	Лице за безбедност и здравље на раду	У току школске године
Пријава дежурном ученику и чекање од стране посетилаца	Књига дежурства	Дежурни наставник, дежурни ученик	Током школске године